

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ЕКОНОМІКА»

третього (освітньо-наукового) рівня

за спеціальністю 51 Економіка

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Освітня кваліфікація: Доктор філософії з економіки

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

Ігор ЦЕПЕНДА

(протокол № 07 від «31» серпня 2022 р.)

Освітня програма вводиться в дію з

«01» вересня 2022 р.

Ректор

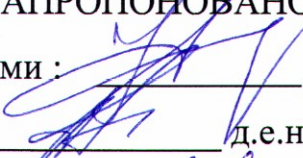
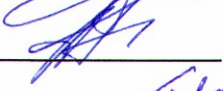
Ігор ЦЕПЕНДА

(наказ № 82/06-12-с від «31» серпня 2022 р.)

Івано-Франківськ 2022 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-наукової програми

ЗАПРОПОНОВАНО:

Гарант освітньої програми : д.е.н., проф. Благун І.С.
Члени робочої групи : д.е.н., проф. Дмитришин Л.І.
 д.е.н., проф. Буртняк І.В.

ВНЕСЕНО:

Кафедра економічної кібернетики
Протокол № 1 від «16» серпня 2022 р.
Завідувач кафедри проф. Дмитришин Л.І.

ПОГОДЖЕНО:

Вченою радою економічного факультету
Протокол № 4 від «22» серпня 2022 р.
Декан економічного факультету проф. Благун І.С.

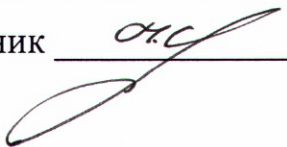
НАДАНО ЧИННОСТІ:

Наказ ректора № 82/06-12-С від «31» 08 2022р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ З:

01 вересня 2022р.

Навчально-методичний відділ

Начальник Солонець І.Ф.

ПЕРЕДМОВА

При розробці освітньо-наукової програми враховані норми Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII; Постанов Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341; Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ від 23.03.2016 р. № 261; розглянута та затверджена вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» протокол № 3 від 29 березня 2016 р., надано чинності наказом ректор № 43/06-06-з від 31 серпня 2016 р. та введена в дію з 01 вересня 2016 року.

У 2020 році до освітньої програми «Економіка» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти «Доктор філософії» спеціальності 051 Економіка було внесено зміни, оновлено та затверджено вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» протокол № 7 від 31 серпня 2020 р., надано чинності наказом ректор № 77/06-12-С від 31 серпня 2020 р. та введена в дію з 01 вересня 2020 року.

У 2022 році програму приведено у відповідність до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОН № 424 від 10.05.2022 р., розглянута та затверджена вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 07 від «31» серпня 2022 р.), надано чинності наказом ректора № 82/06-12-с від «31» серпня 2022 р. та введена в дію з 01 вересня 2022 року.

Освітньо-наукову програму розроблено робочою групою економічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у складі:

Благуи І.С. – доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету, гарант;

Дмитришин Л.І. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики;

Буртняк І.В. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної кібернетики.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Марчук Василь Дмитрович, кандидат економічних наук, директор ТОВ «Імперово Фудз».
2. Ляшенко Олена Ігорівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
3. Скрипниченко Марія Іллівна, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України».

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «ЕКОНОМІКА» ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА»

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, економічний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікаційною оригіналу	Доктор філософії Доктор філософії з економіки
Офіційна назва освітньої програми	Економіка
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, з нормативним терміном навчання 4 роки
Наявність акредитації	Первинна акредитація
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nmv.pnu.edu.ua/доктор-філософії/051-економіка/
2 - Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 051 «Економіка», здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у галузі економічної науки, державного управління та бізнесу, а також викладацької роботи у закладах вищої освіти.	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»; Спеціальність 051 «Економіка» Об'єкт вивчення – теорія, методологія наукових досліджень, феномени, явища і проблеми сучасних економічних процесів та систем. Теоретичний зміст предметної області – загальні закони, закономірності та тенденції соціально-економічного розвитку, мотивація та поведінка суб'єктів ринку; теорії мікро- , макро- і міжнародної економіки; кількісні методи в економічних дослідженнях; інституціональний, міждисциплінарний та історичний аналіз соціально-економічних явищ та процесів; розробка та обґрунтування економічних рішень; регулювання та управління багаторівневими господарськими системами. Цілі навчання – набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Методи, методики та технології - методи мікро- та макроекономічних досліджень, комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування, управління проєктами, цифрові технології, методи і технології науково-педагогічної діяльності. Інструменти: інформаційно-комунікаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення, прилади та обладнання, необхідні для виконання наукових досліджень у сфері економіки.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка». Освітня програма спрямована на підготовку фахівців для наукової та викладацької діяльності в сфері економіки, управління та освіти на вітчизняному та міжнародному рівнях. Програма навчання забезпечує синтез знань з економіки, математичних методів і моделей та інформаційних технологій в економіці. Ключові слова: економічна наука, економіка підприємств, бізнес-економіка, економічна теорія, регіональна економіка, міжнародна економіка, ризикологія, економіко-математичне моделювання, інформаційні системи в економіці.

Особливості програми	Освітня складова програми зорієнтована на вивчення наукових і теоретичних курсів, пов'язаних із теорією та методологією наукових досліджень у сфері економіки, методикою дослідницько-експериментальної роботи та підвищенням її ефективності. Освітньо-наукова програма передбачає опанування теоретичних знань та практичну (в т.ч. викладацьку) підготовку. Навчання проводиться в активному дослідницькому науковому середовищі, що передбачає використання інтерактивних, відкритих та проблемних лекцій, семінарів і круглих столів із запрошенням відомих фахівців і практиків з економіки та суміжних галузей знань, а також застосування сучасних освітніх інформаційно-комунікаційних технологій. Розвиток професійних та дослідницьких компетентностей забезпечується участю здобувачів у різноманітних науково-практичних заходах кафедр економічного факультету та інших наукових заходах, які проводить Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, інші ЗВО та інституції України та зарубіжжя, зокрема: міжнародних та всеукраїнських дослідницьких і практичних конференціях, форумах, круглих столах, присвячених стану, проблемам та перспективам розвитку соціально-економічних систем різного рівня; підготовці та опублікуванні наукових статей та тез-доповідей конференцій; участі в підготовці та проведенні наукових досліджень, опитувань тощо.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робочі місця в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях; на викладацьких та інших посадах у ЗВО; в органах державного управління і місцевого самоврядування; в аналітично-інформаційних інституціях; дослідницьких наукових закладах, у сфері бізнесу тощо. Науково-викладацька діяльність: Керівники науково-дослідних підрозділів (1237), викладачі університетів та вищих навчальних закладів (231), професори та доценти (2310.1), наукові співробітники (2351.1). Управлінська діяльність у бізнес-секторі: Керівники підприємств, установ та організацій (12).
Подальше навчання	Можливість навчатися за програмами наукового рівня вищої освіти, що відповідає восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій (ступеню вищої освіти – доктор наук).
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Лекційні курси, семінарські заняття, консультації наукового керівника, самонавчання, проходження педагогічної практики. Навчання орієнтоване на набуття компетентностей, необхідних для розв'язання наукових і прикладних завдань у сфері економіки. Оволодіння методологією наукової роботи, здійснення самостійного наукового дослідження, отримання навичок науково-педагогічної роботи у вищій школі, а також підготовки науково-дослідницьких проєктів.

Оцінювання	Проміжний контроль у формі щосеместрового звіту відповідно до індивідуального плану. Атестація у формі кваліфікаційних екзаменів та заліків з дисциплін загальної та професійно-наукової підготовки. Апробація результатів досліджень на наукових конференціях. Публікація результатів досліджень в наукових виданнях. Презентація результатів дисертаційної роботи на науковому міжкафедральному семінарі. Публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами. СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності. СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.
7 – Програмні результати навчання	

Результати навчання	RH01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку. RH02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації. RH03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках. RH04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи. RH05. Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності. RH06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях. RH07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності. RH08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми RH09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове заезпечення	Всі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньо-наукової програми, мають науковий ступінь і/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності, що відповідає вимогам ліцензійних умов.

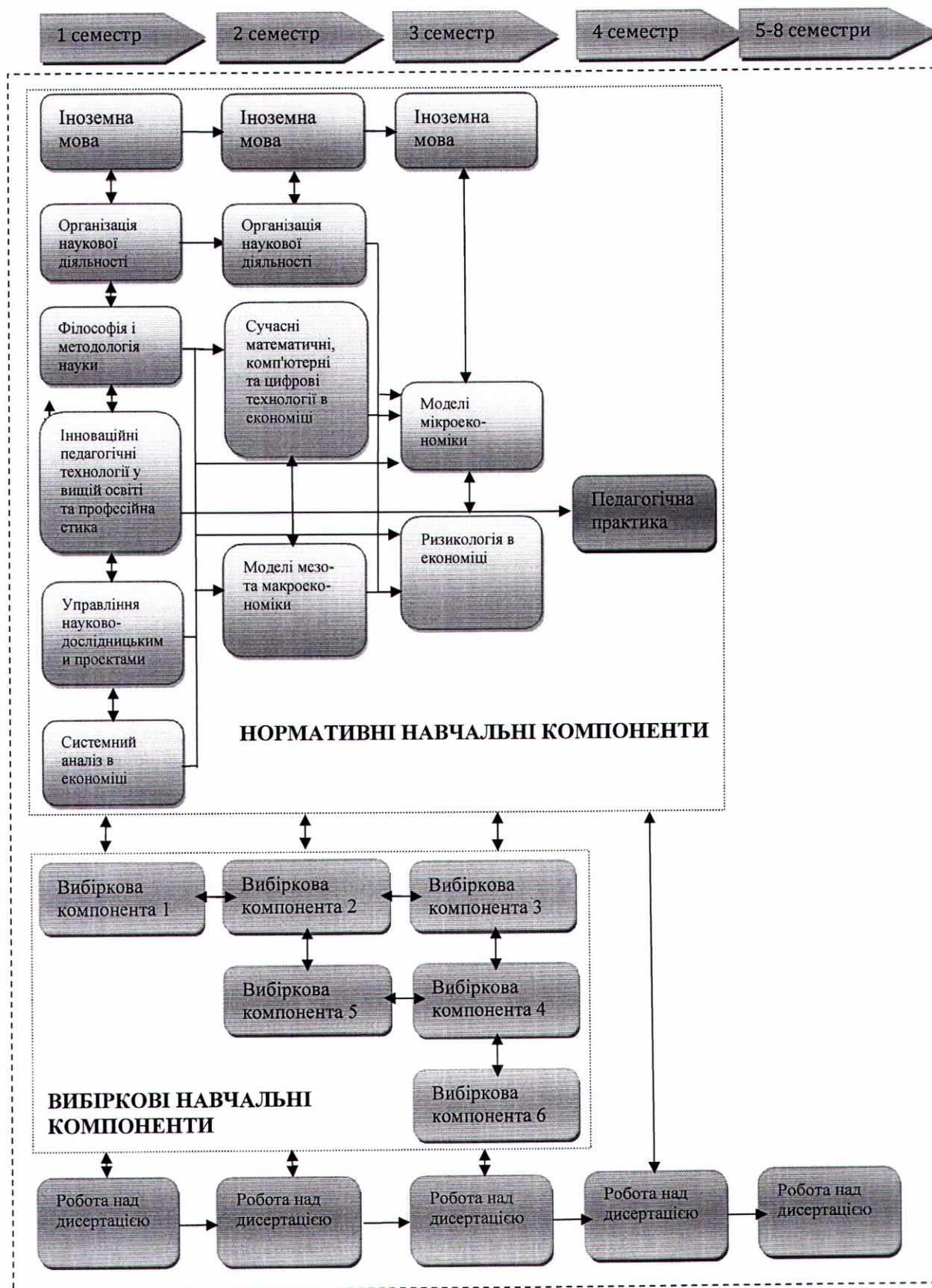
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями. Наявність технічних засобів (мультимедійне устаткування, комп'ютери), обладнання, приладів та інструментів (тематичні стенди, таблиці, дидактичні матеріали). Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Онлайн-бібліотека, електронні навчально-методичні комплекси дисциплін, робочі програми дисциплін, силабуси, методичні рекомендації та вказівки з вивчення дисциплін. Офіційний веб-сайт https://pnu.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність забезпечується на основі співпраці з представниками академічної спільноти закладів вищої освіти, де здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти даної спеціальності (доступ https://kmev.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/120/2020/02/договори-університетів-1.pdf)
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна академічна мобільність на ОП регулюються Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та в контексті Стратегії інтернаціоналізації університету https://ic.pnu.edu.ua/стратегіяінтернаціоналізації/ : інтернаціоналізація наукової діяльності, академічної та наукової мобільності в розрізі програм ERASMUS+ KA 1, а також студентської мобільності з університетами-партнерами https://ic.pnu.edu.ua/угоди-про-співпрацю/
Навчання іноземних здобувачів	Можливе відповідно до чинного законодавства.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
OK1	Іноземна мова	9	залік, екзамен
OK2	Організація наукової діяльності	6	залік
OK3	Філософія і методологія науки	3	екзамен
OK4	Іноваційні педагогічні технології у вищій освіті та професійна етика	3	залік
1.2. Цикл професійно-наукової підготовки			
OK5	Управління науково-дослідницькими проектами	3	залік
OK6	Моделі мікроекономіки	3	екзамен
OK7	Системний аналіз в економіці	3	екзамен
OK8	Моделі мезо- та макроекономіки	3	екзамен
OK9	Сучасні математичні, комп'ютерні та цифрові технології в економіці	3	екзамен
OK10	Ризикологія в економіці	3	залік
1.3. Цикл практичної підготовки			
OK11	Педагогічна практика	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		42	
2. Вибіркові компоненти ОП			
BK12	Вибіркова компонента 1	3	екзамен
BK13	Вибіркова компонента 2	3	екзамен
BK14	Вибіркова компонента 3	3	екзамен
BK15	Вибіркова компонента 4	3	екзамен
BK16	Вибіркова компонента 5	3	залік
BK17	Вибіркова компонента 6	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		18	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		60	

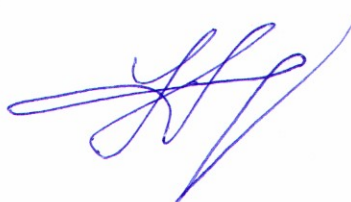
2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, яке пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері економіки або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Гарант освітньо-наукової програми,
д.е.н., проф.

Іван БЛАГУН

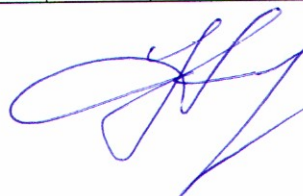
**Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам
освітньо-наукової програми**

OK IK ЗК СК	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11
IK	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК01			+						+		
ЗК02	+	+			+	+	+	+		+	
ЗК03	+				+	+		+			
ЗК04		+			+				+		
ЗК05			+	+			+				
СК01		+			+						
СК02	+				+						
СК03			+						+		+
СК04		+		+							+
СК05					+		+			+	
СК06						+		+	+		
СК07		+			+					+	

**Матриця забезпечення результатів навчання (РН) відповідними
компонентами освітньо-наукової програми**

РН OK	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11
РН01		+				+		+			
РН02		+			+				+		
РН03						+		+		+	
РН04							+		+		
РН05					+					+	
РН06	+	+			+						+
РН07				+							+
РН08		+				+	+	+			
РН09			+				+		+	+	

Гарант освітньо-наукової програми,
д.е.н., проф.

Іван БЛАГУН

Характеристика науково-дослідницької компоненти ОНП

Науково-дослідницька компонента ОНП передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Науково-дослідницька компонента передбачає такі види діяльності:

- проведення наукового дослідження й оформлення дисертації;
- оприлюднення результатів наукового дослідження (опублікування статей, участь у конференціях);
- атестація (захист дисертації).

Науково-дослідницька робота (НДР) здобувача освітнього ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 051 Економіка виконується в межах теми дисертаційної роботи. За період навчання в аспірантурі здобувач освітнього ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 051 Економіка навчається самостійно здійснювати науковий пошук, збирати й аналізувати джерельну базу дослідження, формулювати проблему роботи, аналізувати понятійно-категоріальний апарат, обирати адекватні методи теоретичного й експериментального дослідження, проводити дослідницьку діяльність на всіх його етапах, обробляти дані та використовувати їх для перевірки основної гіпотези дисертації. НДР виконується під керівництвом наукового керівника (керівників), який має право коригувати перебіг наукового дослідження, несе відповідальність за підготовку здобувача та своєчасну реалізацію ним етапів дисертаційної роботи.